

Om lov om lovvalg i forsikring, lov om gjennomføring i norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 om fri bevegelighet for arbeidstakere m v innenfor EØS og lov om endringer i enkelte lover som følge av EØS-avtalen

Endringsnr. 5 117 / 290

Utkast

18. august 8 / 12 1993

til lov om endringer i enkelte lover som følge av EØS-avtalen

I

1. I Almindelig borgerlig Straffelov 22 mai 1902 nr 10 gjøres følgende endringer:

§ 12 nr 3 bokstav b, c og ny d og nr 4 skal lyde:

- b) er en forbrytelse eller forseelse mot den norske stat eller norsk statsmyndighet,
- c) er straffbar også etter det lands lov i hvilket den er foretatt, eller
- d) er foretatt overfor EFTA-domstolen og hører blant dem som omhandles i denne lov § 163 jf § 167 og § 165 eller domstoloven §§ 205 til 207;

4. i utlandet av utlending, når handlingen enten

- a) hører blant dem som omhandles i denne lov §§ 83, 88, 89, 90, 91, 91a, 93, 94, 98-104, 110-132, 148, 149, 150, 151 a, 152 første jf annet ledd, 152 a, 153 første til fjerde ledd, 154, 159, 160, 161, 169, 174-178, 182-185, 187, 189, 190, 192-195, 217, 220, 221, 222-225, 227-229, 231-235, 238, 239, 243, 244, 256, 258, 266-269, 271, 276, 291, 292, 324, 325, 328, 415 eller 423 eller loven om forsvarshemmeligheter §§ 1, 2, 3 eller 5,
- b) er en forbrytelse straffbar også etter det lands lov i hvilket den er foretatt, og den skyldige har bopel i riket eller oppholder seg her, eller
- c) er foretatt overfor EFTA-domstolen og hører blant dem som omhandles i denne lov § 163 jf § 167 og § 165 eller domstoloven §§ 205 til 207.

§ 13 første ledd skal lyde:

I de i § 12 Nr. 4 bokstav a og b omhandlede Tilfælde kan Forfølgning alene reises efter Kongens Bestemmelse.

2. I lov 13 august 1915 nr 5 om domstolene (domstoloven) gjøres følgende endringer:

§ 46 nytt sjettede ledd skal lyde:

EFTA-domstolen kan i samsvar med Avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol protokoll 5 artikkel 25 begjære bevisopptak direkte for den domstol som skal holde bevisopptaket.

I kapittel 2 skal ny § 51 a lyde:

Når en norsk domstol i en sak må ta stilling til tolkningen av Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde med protokol-

ler, vedlegg og de rettsakter vedleggene omhandler, kan den i samsvar med Avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol artikkel 34 forelegge tolkningsspørsmålet for EFTA-domstolen.

Også domstoler som ikke er nevnt i §§ 1 og 2 første ledd har adgang til å forelegge tolkningsspørsmål for EFTA-domstolen. Forliksrådene har ikke adgang til å forelegge tolkningsspørsmål for EFTA-domstolen.

I § 218 slik den lyder etter endringer ved lov 4 juli 1991 nr 44 skal annet ledd nr 5 lyde:

Kongen fastsetter ved forskrift i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår utenlandske advokater skal ha adgang til å yte rettskjelp.

I § 219 slik den lyder etter endringer ved lov 4 juli 1991 nr 44 skal nytt femte ledd lyde:

Kongen kan ved forskrift gi regler om utstedelse av advokatbevilling på grunnlag av en tilsvarende rett i utlandet.

§ 235, § 231 før endringer ved lov 4 juli 1991 nr 44, skal lyde:

Når denne eller annen lov krever juridisk embetseksamen for utnevning til embete eller tilsetting i stilling, kan vedkommende styremakt i særlige tilfelle godta tilsvarende juridisk eksamen i utlandet, såfremt det godtgjøres at vedkommende har tilstrekkelige kunnskaper i norsk rett. Avgjørelsen tas etter en samlet vurdering av den avlagte eksamen og vedkommendes virksomhet, særlig her i landet, eventuelt supplert med en prøve. Krever loven juridisk embetseksamen med beste karakter, må den utenlandske eksamen være avlagt med tilsvarende karakter.

For andre tilfeller der denne eller annen lov krever juridisk embetseksamen, kan Kongen gi forskrift om i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår juridisk utdanning i utlandet kan godtas.

3. I lov 13 august nr 6 om rettergangsmåten for tvistemål gjøres følgende endringer:

I § 44 slik den lyder etter endringer ved lov 4 juli 1991 nr 44 skal fjerde ledd nytt femte punktum lyde:

Kongen fastsetter ved forskrift i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår utenlandske advokater forøvrig skal ha adgang til å opptre som prosessfullmektig.

Om lov om lovvaig i forsikring, lov om gjennomføring i norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 om fri bevegelighet for arbeidstakere m v innenfor EØS og lov om endringer i enkelte lover som følge av EØS-avtalen

ed og andre liknende former for særlig markering av vitneansvaret som måtte bli brukt ved EFTA-domstolen. Straffeloven § 167, som det også vises til, inneholder enkelte særlige straffrihetsgrunner m m.

Til § 13:

Ved den foreslåtte endringen i første ledd holdes § 12 nr 4 ny bokstav c utenfor regelen om at Kongen skal avgjøre påtalespørsmålet der det er spørsmål om å innlede strafforfølgning mot en utlending for lovbrudd begått i utlandet, jf under punkt 11.3 ovenfor.

13.4 TIL ENDRINGENE I LOV 13 AUGUST 1915 NR 5 OM DOMSTOLENE

Til § 46:

Som et nytt sjette ledd foreslås en bestemmelse om at EFTA-domstolen skal kunne begjære bevisopptak direkte for den domstol som skal holde bevisopptaket, jf under punkt 11.2 ovenfor.

Til ny § 51 a:

Første ledd bestemmer at norske domstoler skal kunne forelegge spørsmål om tolkningen av EØS-avtalen med protokoller, vedlegg og de rettsakter som vedleggene omhandler, for EFTA-domstolen, jf under punkt 11.2 ovenfor. Adgangen til å forelegge tolkningsspørsmål for EFTA-domstolen gjelder både for straffesaker og sivile saker. Domstolene har imidlertid bare adgang til å forelegge aktuelle spørsmål som har reist seg i en rettssak.

Formuleringen i annet ledd første punktum medfører at også Arbeidsretten og andre særdomstoler som ikke er nevnt i domstolloven §§ 1 og 2 første ledd, kan forelegge tolkningsspørsmål for EFTA-domstolen. Det ville ellers vært tvilsomt.

Forliksrådene kan unnlate å dømme i en sak og i stedet henvise saken til herreds eller byretten dersom saken er «saa vanskelig eller saa litet oplyst» at den ikke egner seg for pådømmelse i forliksrådet, jf tvistemålsloven § 294 nr 4. Dersom spørsmålet om hvordan EØS-avtalen skal tolkes, reiser seg i en sak for forliksrådet, er det bedre at forliksrådet benytter seg av adgangen til å henvise saken til herreds- eller byretten uten pådømmelse, enn at det innhenter en tolkningsuttalelse fra EFTA-domstolen. Annet punktum bestemmer derfor at forliksrådene ikke kan forelegge tolkningsspørsmål for EFTA-domstolen.

Til § 218:

Slik domstolloven § 218 annet ledd nr 5 lyder etter endringer ved lov 4 juli 1991 nr 44, kan utenlandske advokater gis tillatelse til å yte rettshjelp her i riket i fremmed og internasjonal rett. Som nevnt i punkt 11.3.1.1 ovenfor, medfører EØS-avtalen at en må gi advokater fra andre EØS-land en videre adgang til å yte rettshjelp, og som nevnt i punkt 11.3.1.2 ovenfor, bør de nærmere regler om det gis i forskrift. Det er praktisk å innta også den nåværende bestemmelsen i forskriften, jf utkastet til endringer i domstolloven § 218 annet ledd nr 5, der den nåværende bestemmelsen foreslås erstattet av en generell hjemmel for Kongen til å gi forskrift om utenlandske advokaters adgang til å yte rettshjelp i Norge.

Til § 219:

Som nevnt i punkt 11.3.2.2 ovenfor, medfører EØS-avtalen at en på nærmere vilkår må utstede norsk advokatbevilling på grunnlag av advokatbevilling fra et annet EØS-land. Hjemmel for å gi forskrift om det foreslås innført i § 219 som et nytt femte ledd.

Til § 235:

Når domstolloven krever juridisk embetseksamen for utnevning til embete, tilsetting i stilling eller som vilkår for bevilling, kan tilsvarende juridisk eksamen fra utlandet etter § 235 i særlige tilfeller godtas på nærmere vilkår. Som nevnt i punkt 11.3.2.2. ovenfor, medfører EØS-avtalen at en må godkjenne utenlandske eksamener i større utstrekning enn § 235 hjemler. For utnevning til embeter og tilsetting i stillinger kan en imidlertid opprettholde den nåværende regelen for de tilfeller der norsk lov stiller krav om juridisk embetseksamen, jf under punkt 11.3.2.2 ovenfor. Det foreslås derfor at den nåværende regelen beholdes for utnevning til embete og tilsetting i stilling, mens det for andre tilfeller foreslås at Kongen i et nytt annet ledd gis adgang til å gi forskrift om i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår juridisk utdannelse fra utlandet kan godtas som erstatning for norsk embetseksamen. Tilfeller som dekkes av forskriftshjemmelen, vil være juridisk embetseksamen som vilkår for å yte rettshjelp etter domstolloven § 218 annet ledd nr 1, juridisk embetseksamen som vilkår for advokatbevilling, jf § 219, og juridisk embetseksamen som vilkår for autorisasjon som advokatfullmektig, jf § 225.

Etter sin ordlyd gjelder § 235 ikke for tilfeller der det i andre lover enn domstolloven er